

ภารกิจกรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศเป็นหน่วยประสานหลักของกระทรวงการต่างประเทศและรัฐบาล ในการดำเนินความสัมพันธ์และความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับรัฐบาลต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ ทางด้านเศรษฐกิจ โดยมีการกิจหลักในการประสานข้อมูล ติดตามพัฒนาการ และให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ในการดำเนินความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อส่งเสริมและรักษาผลประโยชน์ ทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ตลอดจนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเอกชนไทย เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศจึงมีการกิจในการติดตาม ศึกษา ประมวล วิเคราะห์ ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและแนวโน้มทางเศรษฐกิจ การค้า การเงิน/การคลัง ของโลก ตลอดจนรวบรวม เผยแพร่ข้อมูลทางเศรษฐกิจและโอกาสทางการค้าการลงทุน ในต่างประเทศ ให้แก่ภาคเอกชนไทยและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อให้ภาคธุรกิจเอกชนไทยได้รับทราบข้อมูลที่ทันสมัยและสามารถ ปรับตัวให้เท่าทันพัฒนาการทางเศรษฐกิจของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ตามปัจจัยต่างๆ

กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ แบ่งส่วนราชการออกเป็น 4 หน่วยงาน คือ

1. สำนักงานเลขานุการกรม มีหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของกองต่างๆ ภายในกรมเศรษฐกิจฯ และทำหน้าที่ช่วยอำนวยความสะดวกหรือประสานราชการทั่วไปซึ่งมิได้แยกหรือกำหนดให้เป็นหน้าที่ของกองใดกอง หนึ่งของกรมเศรษฐกิจฯ โดยเฉพาะ อาทิ งานสารบรรณ งานเลขานุการ งานงบประมาณ งานบุคลากร งานพัสดุ การรวบรวมและรายงานผลการปฏิบัติราชการ เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบราชการ การยกกระดัดกอง การพัฒนา กระบวนงาน เช่น การวางแผนการใช้ AI สำหรับสนับสนุนงานของกรมฯ นอกจากนี้ ยังเป็นหน่วยงานหลักของ กรมในการจัดทำภารกิจและยุทธศาสตร์ของกรมฯ เพื่อให้สามารถตอบสนองและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของ กระทรวงฯ ในภาพรวม

2. กองสนเทศเศรษฐกิจ มีหน้าที่ ดังนี้

- 2.1. ติดตาม ศึกษา ประมวลข้อมูลและวิเคราะห์สถานะ แนวโน้ม นโยบาย และพัฒนาการทางด้าน เศรษฐกิจของต่างประเทศเพื่อเสนอแนะในการกำหนดนโยบายและการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจของไทย
- 2.2. ประสานและอำนวยความสะดวกกับภาครัฐและเอกชนของไทยและต่างประเทศเพื่อขยาย โอกาสในด้านการค้า การลงทุน และการส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในต่างประเทศ
- 2.3. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือ ที่ได้รับมอบหมาย

กองสนเทศเศรษฐกิจแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 ฝ่ายหลัก เพื่อขับเคลื่อนการทูตเศรษฐกิจของไทย โดยมุ่งเสริมสร้างความเชื่อมั่น เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและภาคเอกชนไทย และ ส่งเสริมความร่วมมือและความเป็นหุ้นส่วนกับต่างประเทศ ดังนี้

ฝ่ายการทูตเศรษฐกิจ

- 1) จัดทำข้อมูลและข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการทูตเศรษฐกิจของไทย และส่งเสริม ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในเวทีระหว่างประเทศ
- 2) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกระทรวงการต่างประเทศ ภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อขยายโอกาส ด้านการค้า การลงทุน และการพัฒนาเศรษฐกิจ

3) สนับสนุนการกำหนดท่าทีและการดำเนินความร่วมมือระหว่างประเทศในประเด็นเศรษฐกิจเชิงยุทธศาสตร์ อาทิ ความมั่นคงและความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางพลังงาน การเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจสีเขียว และห่วงโซ่อุปทานที่มีความยืดหยุ่น

4) ผลักดันการดำเนินการทูตวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านเทคโนโลยี การพัฒนาศักยภาพของประเทศ และการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน

5) ติดตามและสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศในประเด็นเศรษฐกิจแห่งอนาคตและอุตสาหกรรมเชิงยุทธศาสตร์ อาทิ เชมิคอนดักเตอร์ อุตสาหกรรมการบิน เทคโนโลยีอวกาศ และอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

ฝ่ายอุตสาหกรรมเกษตร/อาหาร และนิทรรศการนานาชาติ

1) สนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายครัวไทยสู่โลก (Kitchen of the World) เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารของไทย ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ขยายโอกาสทางการค้า และเสริมบทบาทของไทยในฐานะศูนย์กลางความมั่นคงทางอาหารของโลก

2) ส่งเสริมความร่วมมือเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมฮาลาลไทยให้มีมาตรฐานสากล พร้อมสนับสนุนนวัตกรรมการพัฒนาผู้ประกอบการ และการเชื่อมโยงสู่ห่วงโซ่มูลค่าฮาลาลโลก เพื่อยกระดับศักยภาพการแข่งขันและเสริมบทบาทของไทยในเศรษฐกิจฮาลาลโลก

3) ขับเคลื่อนการเข้าร่วมและการเสนอตัวเป็นเจ้าภาพมหกรรมโลกและนิทรรศการนานาชาติ ภายใต้กรอบ Bureau International des Expositions (BIE) และ International Association of Horticultural Producers (AIPH) เพื่อประชาสัมพันธ์ศักยภาพของประเทศไทย ส่งเสริมสินค้า บริการ วัฒนธรรม และนวัตกรรมไทย ตลอดจนสร้างโอกาสด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และความร่วมมือระหว่างประเทศ

ฝ่ายเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของภาคเอกชน

1) ประสานงานและอำนวยความสะดวกแก่หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนของไทยและต่างประเทศ เพื่อขยายโอกาสด้านการค้า การลงทุน และส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของไทยในต่างประเทศ

2) ติดตาม ศึกษา ประมวลข้อมูล และวิเคราะห์สถานการณ์ แนวโน้ม นโยบาย และพัฒนาการด้านเศรษฐกิจของต่างประเทศ เพื่อจัดทำข้อมูลและบทความเผยแพร่ผ่านศูนย์ธุรกิจสัมพันธ์ (globthailand)

3) เป็นหน่วยประสานงานหลัก (Focal Point) ของกระทรวงฯ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การส่งเสริมประเทศไทยสู่การเป็นศูนย์กลางด้านการแพทย์และสุขภาพ (Medical and Wellness Hub) และการส่งเสริมสตาร์ทอัพและนวัตกรรม (Startup and Innovation)

4) ทำหน้าที่เป็นหน่วยประสานงานหลัก (Focal Point) ในการอำนวยความสะดวกและประสานงานการเข้าร่วมประชุม World Economic Forum (WEF) ของหน่วยงานภาครัฐไทย

3. กองนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เป็นหน่วยงานกลางของกรมฯ ในการกำหนดทิศทางนโยบายและท่าทีของประเทศไทยในเวทีเศรษฐกิจระดับพหุภาคีและระดับโลก โดยติดตาม ศึกษา และวิเคราะห์แนวโน้มเศรษฐกิจโลก ประเมินผลกระทบต่อประเทศไทย และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายด้านการค้า การลงทุน การเงิน และการพัฒนา เพื่อรักษาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศ เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน และยกระดับสถานะของไทยให้สามารถรับมือกับความผันผวนทางเศรษฐกิจและภูมิรัฐศาสตร์โลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ กองฯ ยังร่วมกำหนดยุทธศาสตร์และท่าทีการเจรจาของไทยในประเด็นที่เกี่ยวข้องในเวทีระหว่างประเทศ และบูรณาการท่าทีของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมให้เป็นเอกภาพและสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลและผลประโยชน์แห่งชาติ

ในส่วนของการ**ความร่วมมือระหว่างประเทศ** กองฯ ขับเคลื่อนบทบาทของไทยในเวทีเศรษฐกิจสำคัญหลายกรอบ อาทิ

3.1. ความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific Economic Cooperation: APEC) ซึ่งไทยเป็นเจ้าภาพการประชุมเมื่อปี 2565 โดยกองฯ เป็นกลไกหลักในการกำหนดและประสานท่าทีของไทย ในการประชุมทุกระดับ ตั้งแต่ระดับผู้นำ รัฐมนตรี จนถึงเจ้าหน้าที่อาวุโส

3.2. องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development: OECD) ซึ่งกองฯ เป็นหนึ่งใน 3 หน่วยงานขับเคลื่อนหลักในกระบวนการเข้าเป็นสมาชิก OECD ของไทย

3.3. กรอบสหประชาชาติ (United Nations: UN) และองค์การชำนาญพิเศษ ผ่านกลไกต่าง ๆ เช่น การประชุมสมัชชาสหประชาชาติ (United Nations General Assembly: UNGA) คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (Economic and Social Council: ECOSOC) องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization: FAO) และองค์การทางทะเลระหว่างประเทศ (International Maritime Organization: IMO)

3.4. กรอบการเงินระหว่างประเทศ อาทิ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF) กลุ่มธนาคารโลก (World Bank Group) และธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank: ADB)

3.5. กรอบความร่วมมืออื่น ๆ อาทิ BRICS ซึ่งไทยมีสถานะเป็นประเทศหุ้นส่วน

ในด้านกฎเกณฑ์เศรษฐกิจระหว่างประเทศ กองฯ ติดตามและจัดทำท่าทีของไทยต่อพัฒนาการ ในหลายประเด็นสำคัญ ครอบคลุมกรอบองค์การการค้าโลก (WTO) และประเด็นการค้าระหว่างประเทศ การเจรจาความตกลงการค้าเสรี (FTA) และความตกลงคุ้มครองการลงทุนแบบทวิภาคี (BIT) การผลักดัน การปฏิรูปกลไกการระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐกับนักลงทุนในกรอบ UNCITRAL (ISDS Reform) การทำงานร่วมกับ คณะกรรมการคุ้มครองการค้าและคณะกรรมการมาตรการปกป้อง การอุดหนุน และการทุ่มตลาด การคุ้มครอง ทรัพย์สินทางปัญญาร่วมกับองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO/IPRs) การส่งเสริมการลงทุนโดยตรง ในต่างประเทศ (Outward Direct Investment: ODI) และการติดตามข้อริเริ่มเศรษฐกิจระหว่างประเทศ รูปแบบใหม่ อาทิ UNCTAD-WIF กรอบ FIT-P (Future of Investment and Trade Partnership) รวมทั้ง บูรณาการท่าทีร่วมกับคณะกรรมการภายในประเทศที่เกี่ยวข้อง อาทิ คณะกรรมการนโยบายเศรษฐกิจระหว่าง ประเทศ (กนศ.) คณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ตลอดจนกลไกที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย พาณิชยนาวิและความตกลงเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อน เพื่อให้ท่าทีของไทยในเวทีระหว่างประเทศมีเอกภาพ และสอดคล้องกับผลประโยชน์แห่งชาติ

4. **กองส่งเสริมเศรษฐกิจสัมพันธ์และความร่วมมือ** มีบทบาทสำคัญในการผลักดันและขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ โดยเป็นหน่วยงานประสานงานหลักของประเทศไทยสำหรับกรอบความ ร่วมมือระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาคหลายกรอบ ทั้งในระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส รัฐมนตรี และผู้นำ และกำหนด ท่าทีร่วมกับหน่วยราชการไทยอื่น ๆ เพื่อผลักดันผลประโยชน์ไทยและติดตามการดำเนินความร่วมมือในกรอบฯ

กรอบความร่วมมือที่กองรับผิดชอบประกอบด้วย (1) ระดับภูมิภาค ตั้งแต่ระดับทวีปเอเชีย ตลอดจนภูมิภาค มหาสมุทรอินเดีย และอ่าวเบงกอลผ่านกรอบความร่วมมือ ได้แก่ กรอบความร่วมมือเอเชีย (ACD) สมาคมแห่ง ภูมิภาคมหาสมุทรอินเดีย (IORA) และความริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาทาง วิชาการและเศรษฐกิจ (BIMSTEC) และ (2) ระดับอนุภูมิภาค โดยเฉพาะการดำเนินการตามนโยบายการ ต่างประเทศของรัฐบาลที่จะส่งเสริมความร่วมมือและความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ผ่านกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี- เจ้าพระยา- แม่ โขง (ACMECS) และกรอบความร่วมมือคณะกรรมการแม่น้ำโขง (MRC) โดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหลัก รวมถึงกรอบความร่วมมือกับหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา (Development Partners: DPs) ได้แก่

กรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขง-คงคา (Mekong-Ganga Cooperation) กรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขง-ญี่ปุ่น (Mekong - Japan Cooperation) กรอบความร่วมมือแม่น้ำโขง-ล้านช้าง (Mekong-Lancang Cooperation) กรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขง-สาธารณรัฐเกาหลี (Mekong-ROK Cooperation) และความร่วมมือหุ้นส่วน ลุ่มน้ำโขง-สหรัฐฯ (Mekong-U.S. Partnership) โดยมุ่งเน้นที่จะลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและการพัฒนา ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน และแก้ไขปัญหาประเด็นความท้าทายที่สำคัญของอนุภูมิภาค เช่น การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ รวมถึงปัญหาคุณภาพน้ำ การแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศข้ามพรมแดน และการต่อต้าน อาชญากรรมข้ามชาติ

กองส่งเสริมเศรษฐกิจสัมพันธ์และความร่วมมือยังมีความรับผิดชอบต่อการส่งเสริมความเชื่อมโยง

(connectivity) ของไทยผ่านกรอบความร่วมมือข้อริเริ่มสายแถบและเส้นทาง (Belt and Road Initiative: BRI) การสนับสนุนการดำเนินการภายใต้กรอบความร่วมมือต่าง ๆ ได้แก่ แผนงานความร่วมมือทางเศรษฐกิจใน อนุภูมิภาคแม่น้ำโขง 6 ประเทศ (Greater Mekong Subregion Economic Cooperation Program: GMS) แผนงานการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle: IMT-GT) ซึ่งมีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เป็น หน่วยงานหลัก และความร่วมมือกับองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (The International Civil Aviation Organization: ICAO) การดำเนินการตามความตกลงว่าด้วยการเดินเรือพาณิชย์ในแม่น้ำโขง-ล้านช้าง (Joint Committee on Coordination of Commercial Navigation on the Mekong-Lancang River: JCCCN)

* * * * *

กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

กรกฎาคม 2569